NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
prednesené 18. mája 2006 [1]

I — Úvod

1. Touto žalobou podanou podľa článku 88 ods. 2 druhého pododseku ES Komisia Európskych spoločenstiev žiada, aby Súdny dvor určil, že Francúzska republika si tým, že v stanovenej lehote nevykonala rozhodnutie 2002/14/ES [2] týkajúce sa štátnej pomoci poskytnutej niektorými francúzskymi územnými samosprávnymi orgánmi v prospech spoločnosti Scott Paper SA/Kimberly-Clark, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 249 štvrtého odseku ES, ako aj z článkov 2 a 3 uvedeného rozhodnutia.

2. Frekvencia, s akou sa Súdnemu dvoru predkladajú problémy spojené s vymáhaním pomoci neoprávnene poskytnutej členskými štátmi hospodárskym subjektom [3], svedčí o zložitosti tejto oblasti, ktorá je v mnohých prípadoch výsledkom rozdielnych cieľov sledovaných rôznymi správnymi orgánmi v rámci štruktúry členských štátov.

3. Komisia vytýka Francúzsku, že si nesplnilo svoje povinnosti v rámci Spoločenstva tým, že ponechalo v platnosti sporný daňový právny predpis, ktorý za určitých okolností vyvoláva automatický odklad vykonateľnosti platobných výmerov iba z dôvodu ich napadnutia na príslušnom prvostupňovom súde.

II — Právny rámec

4. Keďže nedodržanie povinností vyplýva z francúzskej právnej úpravy v oblasti daní,

1 — Jazyk prednesu: španielčina.

2 — Rozhodnutie Komisie z 12. júla 2000 týkajúceho sa štátnej pomoci udelenej Francúzskom v prospech Scott Paper SA/Kimberly-Clark [*neoficiálny preklad*] [oznámené pod číslom K(2000) 2183] (Ú. v. ES L 12, s. 1); v žalobe a vo vyjadrení k žalobe účastníci konania označujú toto rozhodnutie číslom spisu (štátna pomoc CR 38/1998, ex NN 52/1998); avšak pravdepodobne z dôvodu rozporov medzi oznámením pôvodného znenia vo francúzskom jazyku a jeho prekladom do ostatných úradných jazykov Spoločenstva sa zdá, že je vhodnejšie označovať ho číslom uverejnenia, a preto ho budem ďalej v týchto návrhoch označovať ako „rozhodnutie 2002/14".

3 — V čase, kedy sa vyjadrujem k tejto veci, prebiehajú ďalšie tri konania: Lucchini Siderurgica (C-119/05), Komisia/Taliansko (C-207/05) a Komisia/Španielsko (C-485/03 až C-490/03).

porovnanie medzi kolíznymi európskymi a vnútroštátnymi právnymi predpismi prispieva k lepšiemu pochopeniu žalobných dôvodov uvedených Komisiou.

A — *Právo Spoločenstva*

5. Zmluva ES obsahuje právnu úpravu štátnej pomoci v troch ustanoveniach, a to v článkoch 87 ES, 88 ES a 89 ES.

6. Článok 87 ES v zásade ustanovuje zákaz štátnej pomoci, keď sú splnené určité predpoklady (odsek 1), pričom ďalej ustanovuje niektoré prípady pomoci zlučiteľnej so spoločným trhom (odseky 2 a 3). Článok 88 ES upravuje najmä úlohu Komisie vo vzťahu ku kontrole pomoci (odsek 1) a zabráneniu pomoci, ktorú považuje za protiprávnu; to isté ustanovenie priznáva tiež Komisii možnosť vyzvať dotknuté štáty, aby túto pomoc zrušili alebo upravili (odsek 2). Napokon článok 89 ES umožňuje Rade prijať nariadenia potrebné na uplatnenie vyššie uvedených ustanovení, ako aj uviesť druhy pomoci, ktoré sú z nich vyňaté.

7. Práve na základe tohto ustanovenia s cieľom zabezpečiť dodržiavanie a účinnosť postupu uvedeného v článku 88 ES bolo prijaté nariadenie (ES) č. 659/1999 [4], vyvinuté a vytvorené Komisiou na uplatnenie článku 88 ES, ktoré konsolidovalo a zaviedlo konzistentný postup vypracovaný Komisiou v mnohých oznámeniach. [5]

8. Odôvodnenie č. 13 nariadenia č. 659/1999 sa týka vrátenia finančnej pomoci zakázanej právnym poriadkom Spoločenstva. Uvádza, že v prípade protiprávnej pomoci a pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom je potrebné obnoviť hospodársku súťaž a bez zbytočného odkladu vrátiť pomoc vrátane úrokov, v súlade s postupmi vnútroštátneho práva, ktorých uplatnenie by nemalo brániť hospodárskej súťaži tým, že by sa vytvárala prekážka okamžitému vykonaniu rozhodnutia Komisie; aby sa dosiahol tento výsledok, členské štáty by mali podniknúť všetky potrebné opatrenia.

9. Tieto zásady sú konkretizované v článku 14 nariadenia, ktoré znie:

„Vymáhanie pomoci

1. Kde sa prijímajú záporné rozhodnutia v prípadoch protiprávnej pomoci, Komisia

4 — Nariadenie Rady z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy ES CE [teraz článok 88 ES] (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).

5 — Odôvodnenie č. 2 nariadenia č. 659/1999.

rozhodne, že daný členský štát podnikne všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu... Komisia nebude vyžadovať vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva spoločenstva.

2. ...

3. Bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek nariadenie [uznesenie — *neoficiálny preklad*] Súdneho dvora Európskych spoločenstiev podľa článku [242 ES], vymáhanie sa bude realizovať bez meškania a v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva daného členského štátu za predpokladu, že umožnia okamžité a účinné vykonanie rozhodnutia Komisie. Na tento účel a v prípade konania na národných súdoch dané členské štáty podniknú všetky potrebné kroky, ktoré sú k dispozícii v ich príslušných právnych systémoch, vrátane predbežných opatrení, bez dopadu na právo spoločenstva."

B — *Francúzska právna úprava*

10. Na rozdiel od bežných súkromnoprávnych žalôb nemajú v zmysle článku L 4 správneho súdneho poriadku [6] žaloby vo francúzskom správnom konaní odkladný účinok, okrem prípadu osobitných legislatívnych ustanovení a s výnimkou toho, keď príslušný súdny orgán rozhodne inak.

11. Toto pravidlo je dôsledkom prezumpcie legitimity (*bénéfice du préalable*), ktorá platí pre akty vydané orgánmi verejnej moci a vyplýva priamo z povahy správneho práva, ktorého uplatňovanie zodpovedá požiadavke na rýchlosť. [7]

12. Všeobecný zákonník o územnej samospráve však ustanovuje výnimku z tejto zásady, pričom v článku L 1617-5 [8] ods. 1, ktorý sa nachádza v hlave VII nazvanej „Ustanovenia v oblasti účtovníctva územnej samosprávy", stanovuje:

„1. Individuálne alebo kolektívne platobné výmery vydané orgánmi územnej samosprávy alebo miestnymi verejnoprávnymi inštitúciami, proti ktorým nebol podaný opravný prostriedok, sú voči dlžníkovi vykonateľné z úradnej moci.

6 — Zákonník nadobudol platnosť 1. januára 2001; legislatívna časť bola vykonaná uznesením č. 2000-387 zo 4. mája 2000 (JORF č. 107 zo 7. mája 2000) a ratifikovaná článkom 31-I ods. 1 zákona č. 2003-591 z 2. júla 2003 (JORF č. 152 z 3. júla 2003).

7 — PEISER, P.: *Contentieux administratif*. Vyd. Dalloz, 13. vydanie, Paríž, 2004, s. 116.

8 — Zavedený článkom 70 zákona č. 96-314 z 12. apríla 1996 (JORF č. 88 z 13. apríla 1996).

Podanie na príslušnom súde, ktorého predmetom je spochybnenie dôvodnosti oprávnenej pohľadávky vyčíslenej územnou samosprávou alebo miestnou verejnoprávnou inštitúciou, odkladá výkon platobného výmeru...“

III — Skutkový stav

A — *Zhrnutie skutkového stavu až po prijatie rozhodnutia 2002/14*

13. Podnik Scott SA, ktorý pôsobil vo Francúzsku od roku 1969, bol vlastníkom závodu na výrobu papiera na sanitárne a domáce použitie, v ktorom zamestnával asi 170 osôb a ktorý sa nachádzal v priemyselnej zóne Sologne v obci Saint-Cyr-en-Val v okrese Loiret. [9]

14. K zriadeniu tohto závodu na takom mieste došlo v auguste 1987, po uzavretí dohody s mestom Orléans a vyššie uvedeným okresom, podľa ktorej podnik Sempel, miestna spoločnosť so zmiešanou majetkovou účasťou zabezpečujúca infraštruktúru okresu, prijala úlohu vykonať všetky štúdie a práce potrebné na úpravu pozemkov určených pre zariadenia spoločnosti Scott SA. [10]

15. V čase uzavretia dohody sa mesto a okres zaviazali financovať náklady úpravy pozemku do výšky najviac 12,3 milióna eur. Z rozpočtu vyhotoveného spoločnosťou Sempel sa však dá vyvodiť, že celkové náklady dosahovali výšku 21,4 milióna eur. [11]

16. Scott SA nadobudla 48 hektárov pozemku za cenu 9,9 eur/m^2 (spolu za 4,7 milióna eur), čo bola čiastka dohodnutá so spoločnosťou Sempel.

17. Okrem toho, pokiaľ ide o asanačný poplatok počítaný podľa spotreby vody, článok 7 dohody stanovoval v prospech Scott SA preferenčnú sadzbu stanovenú na 25 % z najlepšej platnej sadzby; od januára 1989 však mestské zastupiteľstvo mesta Orléans výšku tohto poplatku upravilo, pričom zaviedlo degresívny koeficient pre množstvá spotreby počítané v m^3, ktorý bol pre spoločnosť ešte výhodnejší, pretože narúšal hlbšiu filozofiu nového výpočtu ceny, ktorý spočíval v znížení poplatku pre spotreby do 50 000 m^3 a následne v jeho zvýšení pre

9 — Body 12 a 13 rozhodnutia 2002/14.

10 — Body 14, 16 a 17 rozhodnutia 2002/14.

11 — Body 18 a 19 rozhodnutia 2002/14.

spotrebu do 150 000 m^3, s jasným úmyslom sankcionovať. Najnižšiu úroveň však tento koeficient dosiahol pre spotrebu vyššiu ako 150 000 m^3, a teda pre kategóriu, do ktorej patrila Scott SA. [12]

18. V januári 1996 Kimberly-Clark Corporation nadobudla akcie spoločnosti Scott SA.

19. V decembri 1996, po tom, ako Dvor audítorov uverejnil verejnú správu o „Zásahoch miestnych orgánov v prospech podnikov", bola Komisii doručená sťažnosť týkajúca sa preferenčných podmienok, za akých sa uskutočnil predaj uvedeného pozemku s rozlohou 48 hektárov. [13]

20. V máji 1998, po tom, ako Komisia získala od francúzskych orgánov dodatočné informácie, začala proti týmto opatreniam konanie podľa článku 88 ods. 2 ES, a to s ohľadom na pochybnosti o podmienkach, za akých francúzske orgány konali voči podniku Scott SA a o ich zlučiteľnosti so Zmluvou. [14]

21. Hoci Kimberly-Clark v januári 1998 ohlásila zatvorenie závodu, aktíva závodu pozostávajúce z pozemku a papierne nadobudla v júni toho istého roku Procter & Gamble. [15]

22. Pri skončení konania Komisia nezistila objektívne dôvody, pre ktoré mohli dotknuté orgány územnej samosprávy očakávať dostatočný prínos z ich investície, čiže čiastky, ktorú zaplatila Scott SA za zmenu poľnohospodárskeho pozemku na priemyselnú zónu a výstavbu závodu pred predajom pozemku tejto spoločnosti; Komisia ani nezistila dôvody obchodného charakteru alebo úvahy daňovej politiky vo všeobecnosti, ktoré by odôvodnili takú nízku úroveň, na akú bol stanovený koeficient pre spotrebu vody nad 150 000 m^3, ktorý fakticky využívala hlavne Scott SA. [16]

23. V dôsledku toho prijala Komisia rozhodnutie 2002/14, v ktorom uvádza, že Francúzsko protiprávne, porušujúc článok 88 ods. 3 ES, udelilo štátnu pomoc v prospech Scott SA vo forme preferenčnej ceny *ad hoc* na účel nadobudnutia priemyselného pozemku s rozlohou 48 ha, ktorého aktualizovaná hodnota je 12,3 milióna eur, a prostredníctvom uplatnenia preferenčnej sadzby asanačného poplatku za akúkoľvek

12 — Body 25 až 27 rozhodnutia 2002/14.
13 — Bod 1 rozhodnutia 2002/14.
14 — Bod 4 rozhodnutia 2002/14.
15 — Bod 13 rozhodnutia 2002/14.
16 — Bod 239 rozhodnutia 2002/14.

spotrebu vody prevyšujúcu 150 000 m^3, a vyhlásila, že predmetná štátna pomoc je nezlučiteľná so spoločným trhom. [17]

24. Rozhodnutie vyzvalo Francúzsku republiku, aby vymáhala štátnu pomoc protiprávne poskytnutú Scott SA [18], pričom od tohto členského štátu tiež vyžadovalo, aby k tomuto vymáhaniu pristúpil bezodkladne v súlade s postupmi vnútroštátneho práva za predpokladu, že tieto umožňujú okamžité a účinné vykonanie tohto rozhodnutia, vrátane vrátenia splatných úrokov z omeškania od okamihu, kedy spoločnosť začala pomoc využívať, až do okamihu jej vrátenia. [19]

B — *Spor týkajúci sa vykonania rozhodnutia 2002/14*

25. Scott SA aj dotknuté miestne orgány predložili, v uvedenom poradí, 30. novembra 2000 a 4. decembra 2000 Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev žalobu o neplatnosť rozhodnutia 2002/14; do dnešného dňa Súd prvého stupňa rozhodol iba o námietke premlčania [20], pričom vo veci samej ešte nerozhodol.

26. Na účely vymáhania poskytnutej pomoci vydali orgány územnej samosprávy niekoľko platobných výmerov, ktorých cieľom bolo získať vrátenie dlžných súm od spoločnosti zvýhodnenej v dôsledku predaja pozemku, na ktorom sa usadila, a preferenčnej sadzby asanačného poplatku.

27. Medzi Francúzskou republikou a Komisiou však vznikol spor o presnej výške ceny pozemku, hoci zo žaloby a z vyjadrenia k žalobe vyplýva, že po doručení správnej verzie rozhodnutia 2002/14 [21] vnútroštátne orgány prispôsobili platobné výmery čiastkam vypočítaným Komisiou.

28. Po takomto vyriešení problému Conseil général du Loiret (okresné zastupiteľstvo) vypočítalo čiastku, ktorú bolo potrebné vrátiť, vo výške 4 691 370 eur a mesto Orléans vypočítalo ďalšiu čiastku vo výške 7 621 937 eur, pričom takto sa dosiahla celková čiastka, ktorú bolo potrebné vrátiť, ktorá podľa odhadu Komisie dosahovala výšku 12,3 milióna eur.

29. Mesto Orléans najskôr vydalo šesť platobných výmerov týkajúcich sa asanačného poplatku, z ktorých iba jeden, vo výške

17 — Článok 1 rozhodnutia 2002/14.

18 — Článok 2 rozhodnutia 2002/14.

19 — Článok 3 rozhodnutia 2002/14.

20 — V rozsudkoch z 10. apríla 2003, Scott/Komisia (T-366/00, Zb. s. II-1763), a Département du Loiret/Komisia (T-369/00, Zb. s. II-1789), Súd prvého stupňa zamietol žaloby žalobcov. Proti prvému rozsudku bolo podané odvolanie, ktoré Súdny dvor zamietol rozsudkom zo 6. októbra 2005, Scott/Komisia (C-276/03 P, Zb. s. I-8437).

21 — Zaslaná spolu s listom Komisie z 2. marca 2001.

165 887 eur, bol zaplatený spoločnosťou Procter & Gamble, pričom ďalších päť bolo nahradených troma platobnými výmermi vydanými následne v celkovej výške 881 015 eur.

30. V marci 2002 vyzvala Komisia francúzsku vládu, aby poskytla informácie o vývoji opatrení smerujúcich k vymáhaniu protiprávne poskytnutej pomoci.

31. Táto vláda oznámila, že Kimberly-Clark podala proti piatim platobným výmerom, ktoré ešte neboli zaplatené — dvom týkajúcim sa nadobudnutia pozemku a ďalším trom týkajúcim sa asanačného poplatku —, opravný prostriedok na Tribunal administratif d'Orléans (prvostupňový súd príslušný pre správne konanie), 29. októbra 2001 a 27. novembra 2001 pokiaľ išlo o platobné výmery týkajúce sa nehnuteľnosti a 8. marca 2002 proti trom výmerom týkajúcim sa poplatku za asanáciu odpadových vôd.

32. Vyššie uvedená vláda okrem toho oznámila, že na základe francúzskeho práva majú opravné prostriedky podané v tejto oblasti odkladný účinok na vykonateľnosť platobných výmerov; Komisia sa teda opýtala na dôvody napadnutia platobných výmerov, ako aj na možnosti v rámci francúzskeho právneho poriadku na neuplatnenie tohto odkladného účinku a zablokovanie dlžných čiastok na účtoch dotknutej spoločnosti; tiež si vyžiadala informácie o rozvrhu vnútroštátnych konaní a o opravných prostriedkoch. Napokon žiadala, aby jej bola doručená kópia opravných prostriedkov, o ktorých má rozhodnúť vnútroštátny súd.

33. V júli 2003 oznámila francúzska vláda Komisii, že nemá k dispozícii právne nástroje, na základe ktorých by zaviazala súd na nariadenie vrátenia protiprávne poskytnutej pomoci ešte predtým, ako prvostupňový správny súd rozhodne vo veci samej. Táto vláda neposlala Komisii kópie požadovaných dokumentov z dôvodu, že neboli verejne prístupné, pretože sa na ne vzťahuje súdne tajomstvo.

34. Po stretnutí medzi službami Komisie a francúzskymi orgánmi, ktoré sa konalo 21. januára 2004 na účely zhrnutia konaní začatých proti Francúzsku v oblasti štátnej pomoci, napokon Komisia poslala list, v ktorom zopakovala svoje požiadavky. Keďže na jej výzvy z 9. marca a 29. apríla toho istého roku nedostala odpoveď, rozhodla sa začať súdne konanie.

IV — Konanie na Súdnom dvore

35. Žalobou podanou do kancelárie Súdneho dvora 26. mája 2005 Komisia navrhuje,

aby Súdny dvor určil, že Francúzska republika si tým, že v stanovenej lehote nevykonala rozhodnutie 2002/14/ES týkajúce sa štátnej pomoci poskytnutej niektorými francúzskymi územnými samosprávnymi orgánmi v prospech spoločnosti Scott Paper SA/ Kimberly-Clark, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 249 štvrtého odseku ES, ako aj z článkov 2 a 3 uvedeného rozhodnutia. Komisia tiež žiada, aby žalovaná bola zaviazaná na náhradu trov konania.

36. Vo vyjadrení k žalobe, doručenom 1. augusta 2005, francúzska vláda navrhuje, aby Súdny dvor zamietol žalobu ako nedôvodnú a aby na náhradu trov konania zaviazal Komisiu.

37. Po predložení repliky a dupliky sa písomná časť konania skončila.

38. Vzhľadom na to, že účastníci konania nepodali návrh na začatie ústnej časti konania, konalo sa bez nariadenia pojednávania.

V — Analýza žaloby o nesplnenie povinnosti

A — *Dôvody žaloby*

39. V listine z 2. júla 2003, ktorej pravosť nebola spochybnená, francúzske orgány Komisii oznámili, že sudca Tribunal administratif d'Orléans prerušil konanie začaté proti piatim platobným výmerom do vydania rozhodnutia Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev o platnosti rozhodnutia 2002/14.

40. Komisia zakladá nesplnenie povinnosti jednak na správaní francúzskeho súdu a jednak na skutočnosti, že dotknuté orgány miestnej samosprávy toto uznesenie súdu o prerušení konania podporili.

41. Keďže vo vyjadrení k žalobe Francúzska republika popiera, že by Tribunal administratif d'Orléans vyvinul akúkoľvek iniciatívu s cieľom prerušiť konanie, ktoré pred ním prebieha, v replike Komisia na jednej strane obmedzila žalobný dôvod na automatický odkladný účinok vykonateľnosti uvedený v článku L 1617-5 vyššie uvedeného všeobecného zákonníka o územnej samospráve a na neexistenciu predbežných opatrení, ktoré by umožnili uvedený odkladný účinok odstrániť; Komisia na druhej strane rozšírila svoje dôvody týkajúce sa nesplnenia povinnosti Francúzskou republikou na nehodnovernosť listu z 2. júla 2003 a nečinnosť po obdržaní požiadavky o informácie potrebné na doplnenie spisu, čo podľa nej zakladá správanie v rozpore s povinnosťou lojálnej spolupráce podľa článku 10 ES.

42. Keďže predmet sporu sa tak obmedzil na vyššie uvedené výhrady, budem sa v týchto

návrhoch venovať preskúmaniu zlučiteľnosti spornej francúzskej právnej úpravy s právom Spoločenstva, najmä s článkami 14 ods. 3 nariadenia č. 659/1999, ako aj prípadného porušenia článku 10 ES.

B — *Automatický odklad vykonateľnosti platobných výmerov z hľadiska práva Spoločenstva*

43. Podstatou tohto problému je napätie medzi procesnou autonómnosťou členských štátov a účinnosťou práva Spoločenstva, ktoré sa musí vyriešiť prostredníctvom hľadania správnej rovnováhy. Na tento účel je potrebné odvolať sa jednak na všeobecné zásady právneho poriadku Spoločenstva s osobitným zreteľom na uplatňovanie práva Spoločenstva súdmi členských štátov Únie, ako aj na právne zásady efektivity a ekvivalencie zavedené Súdnym dvorom.

1. Všeobecné úvahy: priamy účinok, prednosť a súdne uplatňovanie práva Spoločenstva

44. Aj keď sú dobre známe, je vhodné uviesť základné zásady práva Spoločenstva, keďže sú relevantné na určenie žiaduceho riešenia.

45. Tento prehľad začína rozsudkom Van Gend & Loos [22], ktorý upravil zásadu priameho účinku právnych predpisov Spoločenstva. Táto zásada bola bližšie vymedzená rozsudkami Ratti [23] a Becker [24] v tom zmysle, že na to, aby mali právne predpisy priamy účinok, musia sa, pokiaľ ide o ich obsah, javiť ako bezpodmienečné a dostatočne presné.

46. Pokiaľ ide o také rozhodnutia, aké je predmetom tohto konania, táto vlastnosť sa zvyčajne odvodzuje [25] zo znenia článku 249 štvrtého odseku ES, ktorý ich vymedzuje ako vo svojej celistvosti záväzné pre tých, ktorým sú určené. Navyše neexistencia diskrečnej právomoci členských štátov, pokiaľ ide o výsledok smerníc, keďže členské štáty si volia iba formu a prostriedky, ktorými dosiahnu takýto výsledok, nebráni priamemu účinku týchto právnych predpisov. [26]

47. Koncepcia vyjadrená v predchádzajúcom odseku spochybňuje tvrdenie Francúzskej republiky, podľa ktorého, právne povedané, nedošlo k odkladu výkonu rozhodnutia 2002/14, ale platobných výmerov vydaných orgánmi územnej samosprávy, a v dôsledku toho vyplýva nepopierateľný vplyv na rozhodnutie nevyhnutne zo zásady procesnej autonómnosti.

22 — Rozsudok z 5. februára 1963, 26/62, Zb. s. 1.

23 — Rozsudok z 5. apríla 1979, 148/78, Zb. s. 1629.

24 — Rozsudok z 19. januára 1982, 8/81, Zb. s. 53.

25 — ISAAC, G.: *Manual de derecho comunitario general*, 3. vydanie, španielsku verziu revidoval Germán-Luis Ramos Ruano, Vydavateľstvo Ariel S.A., Barcelona, 1995, s. 196.

26 — ISAAC, G.: c. d., s. 192.

48. Vyhovieť úvahám žalovanej vlády by znamenalo pripustiť zlyhanie rozdelenia úloh stanovenom nariadením č. 659/1999, ktoré priznáva Komisii právomoc posúdiť štátnu pomoc a požadovať jej vymáhanie a členským štátom voľbu prostriedkov na vymáhanie štátnej pomoci, ktorá bola vyhlásená za protiprávnu a nezlučiteľnú so spoločným trhom. Keby toto rozdelenie právomoci umožňovalo členským štátom odňať účinok aktom Spoločenstva tým, že by využili vydanie vykonávacích opatrení, ktoré sú ľahko napadnuteľné, aby sa tým vyhli alebo aby zlepšili nežiaduce dôsledky, a tak by obmedzili účinky týchto aktov, malo by to v skutočnosti absurdné dôsledky.

49. Okrem toho je potrebné pripomenúť zásadu prednosti práva Spoločenstva, ktorá bola po prvýkrát uznaná v rozsudku Costa [27], v ktorom podľa slov ďalšieho veľkého francúzskeho právneho odborníka Súdny dvor vyhlásil túto koncepciu vo svojej celistvosti za základ práva Spoločenstva, pričom rozšíril jej rozsah na celé vnútroštátne právo, [28] a určil, že jej dôsledkom je skutočnosť, že právo Spoločenstva musí mať v prípade kolízie prednosť pred vládou, správou, zákonodarnou a súdnou mocou. [29]

50. Opodstatnenosť týchto myšlienok sa preukázala v rozsudku Simmenthal, ktorý priznáva vnútroštátnemu súdu úlohu zabezpečiť úplnú účinnosť právnych predpisov Spoločenstva [30], pričom v prípade potreby môže z vlastnej iniciatívy neuplatniť akékoľvek, aj neskoršie, nezlučiteľné ustanovenie vnútroštátnej právnej úpravy bez toho, aby musel žiadať alebo čakať na jeho predchádzajúce zrušenie legislatívnou cestou alebo akýmkoľvek iným ústavným postupom. [31]

51. Závažnosť týchto tvrdení umožňuje správne vykladať zásadu vnútroštátnej procesnej autonómnosti: nejde o to, aby sa členským štátom hoci aj čiastočne vrátila právomoc určovať právne predpisy alebo upravovať ich uplatňovanie podľa svojich záujmov, ale posilniť účinnosť práva Spoločenstva a uľahčiť jeho plné vykonávanie [32] jednotným, priamym a bezodkladným spôsobom. [33]

52. Sloboda členských štátov vo vzťahu k spôsobom preberania *acquis* Spoločenstva do vnútroštátnych právnych poriadkov sa teda z tohto hľadiska javí ako mechanizmus spolupráce, ktorého účelom je uskutočnenie rovnakého cieľa sledovaného zákonodarcom Únie, ktorý spočíva v tom, že prispieva

27 — Rozsudok z 15. júla 1964, 6/64, Zb. s. 1141.

28 — SIMON, D.: *Le système juridique communautaire*. Vydavateľstvo Presses universitaires de France, 3. vydanie, Paríž, 2001, s. 410.

29 — Tamže, s. 411.

30 — V bode 90 a nasl. mojich návrhov predniesených 16. marca 2006 v spojených veciach i-21 Germany a Isis Multimedia C-392/04 a C-422/04 (v ktorých ešte nebol vyhlásený rozsudok) vysvetľujem, že vývoj tejto právnej vedy, pokiaľ ide o smernice, predstavuje odchýlky od pôvodnej koncepcie, vyvolané neuznaním priameho horizontálneho účinku týchto právnych nástrojov (bod 91). Túto úvahu zjavne nie je možné použiť na nariadenia a rozhodnutia, ktoré majú túto povahu na základe ich pojmového vymedzenia.

31 — Rozsudok z 9. marca 1978, Simmenthal, 106/77, Zb. s. 629, bod 24.

32 — Rozsudok z 13. júla 1972, Komisia/Taliansko, 48/71, Zb. s. 529, bod 7.

33 — Rozsudok z 19. decembra 1968, Salgoil, 13/68, Zb. s. 661, najmä s. 675.

k úplnej účinnosti právnych predpisov tohto právneho poriadku a nie v tom, že brzdí ich účinnosť a obmedzuje ich silu. Hoci Súdny dvor v prípade neexistencie uplatniteľného právneho predpisu Spoločenstva odkazuje na vnútroštátne postupy jednotlivých členských štátov [34], tieto postupy sa však musia vyhnúť tomu, aby ohrozili dosiahnutie cieľov sledovaných Zmluvou. [35]

53. Na základe týchto predpokladov by sa mohlo Tribunal administratif d'Orléans vytknúť, že sa nevyhol uplatňovaniu článku L 1617-5 všeobecného zákonníka o územnej samospráve na urýchlenie zaplatenia platobných výmerov vydaných dotknutými orgánmi územnej samosprávy rovnako, ako sa v rozsudku Factortame III prikazovalo High Court of Justice, aby sa vyhol požiadavke upravenej anglickým právom preukázať zneužitie právomoci pri výkone verejnej funkcie („misfeasance in public office") na vyvolanie zodpovednosti orgánov verejnej moci, čo je v prípade, že ide o zákonodarcu, nepredstaviteľná požiadavka. [36]

54. Posúdenie, ktoré by sa zakladalo na týchto tvrdeniach, by sa však javilo ako unáhlené, lebo sama judikatúra Súdneho dvora neskôr túto právnu vedu zmiernila a určila presnejšie hranice zásady procesnej autonómnosti tak, ako bolo uvedené v bode 52. Preto je potrebné preskúmať vývoj, ktoré priniesli koncepcie efektivity a ekvivalencie.

2. Zásada efektivity

55. Päť rokov, ktoré uplynuli od prijatia rozhodnutia 2002/14 do podania skúmanej žaloby, podľa Komisie preukazuje, že Francúzsko okrem sumy 165 887,4 eur vrátenej spoločnosťou Procter & Gamble nevymohlo štátnu pomoc poskytnutú protiprávne spoločnosti Scott SA, čím porušilo článok 14 ods. 3 nariadenia č. 659/1999.

56. Komisia pripisuje túto situáciu automatickej povahe prerušenia konania podľa vnútroštátneho práva [37], čo spolu s neexistenciou akejkoľvek možnosti vyváženia tohto prerušenia použitím alternatívnych prostriedkov porušuje zásadu efektivity upravenú vo vyššie uvedenom ustanovení.

34 — Rozsudky z 11. februára 1971, Norddeutsches Vieh- und Fleischkontor, 39/70, Zb. s. 49; zo 16. decembra 1976, Rewe, 33/76, Zb. s. 1989, a Comet, 45/76, Zb. s. 2043.

35 — CONSTANTINESCO, V.: L'article 5 CEE, de la bonne foi à la loyauté communautaire, In: *Du droit international au droit de l'intégration*. Liber Amicorum Pierre Pescatore, Nomos Verlag, Baden-Baden, 1987, s. 97.

36 — Rozsudok z 5. marca 1996, C-46/93 a C-48/93, Zb. s. I-1029, najmä bod 73.

37 — Komisia upriamuje pozornosť na výnimočnú povahu tohto právneho inštitútu vo francúzskom právnom poriadku a stavia ho do protikladu k všeobecnej zásade francúzskeho správneho práva upravenej v článku L 4 Code de Justice administrative (súdny správny poriadok), pričom cituje CHAPUS, R.: *Droit du Contentieux administratif*. 11. vydanie, Vydavateľstvo Domat, Paríž 2004, bod 457 a nasl.

57. V tejto súvislosti Komisia okrem toho pripomína obmedzujúce podmienky, ktoré podľa ustálenej judikatúry musia spĺňať vnútroštátne právne poriadky, aby sa zabránilo tomu, že by boli právnym aktom Spoločenstva odňaté ich účinky. Domnieva sa najmä, že v prípade štátnej pomoci v prospech Scott SA nebolo preukázané, že odkladný účinok opatrenia je dôsledkom naliehavosti, aby sa zabránilo vážnym a nenapraviteľným škodám žiadateľa. [38]

58. Nevrátenie protiprávne poskytnutej štátnej pomoci v krátkom čase žalovaná vláda neodôvodňuje existenciou absolútnej prekážky, ale tvrdí, že urobila všetko potrebné na vymáhanie pomoci poskytnutej Scott SA. Okrem toho tvrdí, že vrátenie je ešte možné, vzhľadom na dočasnú povahu prerušenia, ktoré trvá do času, kým vnútroštátny súd vydá rozsudok.

59. Na odôvodnenie svojho správania Francúzska republika tvrdí, že zásada efektivity sa opiera o historický výklad, lebo konečné znenie nariadenia č. 659/1999 vynechalo vetu, ktorá sa nachádzala v návrhu nariadenia [39] na konci článku 14 ods. 3, podľa ktorej „žaloby podľa vnútroštátnej právnej úpravy nemajú odkladný účinok", pričom toto vynechanie podľa nej preukazuje vôľu zákonodarcu Únie takúto situáciu dovoliť.

60. Zdá sa mi, že tvrdeniu francúzskej vlády nie je možné vyhovieť z týchto dôvodov:

61. Zásada efektivity vznikla s citovanými rozsudkami Rewe a Comet [40], hoci jej prvé uplatnenie nastalo pri rozsudku San Giorgio [41], v ktorom Súdny dvor vyhlásil, že „členský štát nemôže podmieniť vrátenie vnútroštátnych poplatkov vyberaných v rozpore s ustanovením práva Spoločenstva... dôkaznými kritériami, ktoré prakticky znemožňujú výkon tohto práva". [42]

62. Uvedená zásada sa potom rozvinula v rámci sporov týkajúcich sa ustanovení práva Spoločenstva, ktoré priznávali práva jednotlivcom, čo bolo dôvodom, pre ktorý sa zdôrazňovala úzka pojmová súvislosť s povinnosťou členských štátov zabezpečiť

38 — Rozsudky z 21. februára 1991, Zuckerfabrik Süderdithmarschen a Zuckerfabrik Soest, C-143/88 a C-92/89, Zb. s. I-415, bod 23 a nasl., a z 9. novembra 1995, Atlanta Fruchthandelsgesellschaft a i., C-465/93, Zb. s. I-3761. Podľa prvého uvedeného rozsudku je potrebné pripomenúť ďalšie podmienky, ktoré musia byť splnené: dôvodné pochybnosti o platnosti aktu Spoločenstva, zaslanie príslušnej prejudiciálnej otázky týkajúcej sa tohto problému tým istým súdom, ktorý prijal predbežné opatrenie, s výnimkou toho, ak bola otázka platnosti napadnutého aktu Spoločenstva Súdnemu dvoru predložená iným spôsobom, a prihliadnutie na záujem Spoločenstva, aby nebolo narušené uplatňovanie jej právnych predpisov.

39 — Návrh nariadenia Rady (ES) ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy ES [*neoficiálny preklad*] (KOM(98) 73 v konečnom znení — CNS 98/0060) (Ú. v. ES C 116, s. 13).

40 — Už citované v poznámke pod čiarou 34.

41 — Rozsudok z 9. novembra 1983, 199/82, Zb. s. 3595.

42 — Tamže, bod 18.

prístup k súdnej ochrane každej osoby Spoločenstva, ktorej práva boli porušené [43], a pre intelektuálnu súvislosť bola spájaná s právom na súdny proces so všetkými zárukami („droit au juge"). [44]

63. Dalo by sa teda pochybovať o práve Komisie odvolávať sa na túto základnú zásadu, keď vyžaduje dodržiavanie svojich rozhodnutí, pričom táto téma otvára diskusiu o možnosti považovať Komisiu za „osobu Spoločenstva". Takejto diskusii sa však treba vyhnúť, pretože sám článok 14 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 jasne stanovuje, že „vymáhanie sa bude realizovať bez meškania a v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva daného členského štátu za predpokladu, že umožnia okamžité a účinné vykonanie rozhodnutia Komisie".

64. Stopa zásady efektivity v tomto právnom predpise je tak zrejmá, že Komisia nepotrebuje preukazovať svoju povahu „osoby Spoločenstva", ktorá koná na účel dosiahnutia nápravy narušeného právneho stavu. Nejde o všeobecnú zásadu, ale o právny imperatív upravený v právnom predpise na podporu žiadosti tohto orgánu Spoločenstva.

65. Tvrdenie francúzskych orgánov, že nie sú vinné, pretože vyčerpali všetky svoje možnosti konania, si vyžaduje určité spresnenie.

66. Je pravda, že dotknuté orgány územnej samosprávy vydali platobné výmery a doručili ich Scott SA s cieľom vymáhať relatívne rýchlo. Z hľadiska verejnej správy predstavovalo napadnutie takýchto opatrení v sporovom konaní prekážku vrátenia pomoci, vzhľadom na automatický odkladný účinok vykonateľnosti týchto opatrení.

67. Vzhľadom na túto právno-zákonnú prekážku by však mala judikatúra Simmenthal [45] priviesť francúzsky súd aspoň k posúdeniu možnosti neuplatňovania článku L 1617-5 všeobecného zákonníka o územnej samospráve, aby sa zabezpečila úplná účinnosť rozhodnutia 2002/14, keďže automatický odkladný účinok vykonateľnosti rozhodnutia mu na základe rozsudkov Kraaijeveld [46]

43 — Povinnosť, ktorá vyplýva z rozsudku z 15. mája 1986, Johnston (222/84, Zb. s. 1651).

44 — GIRERD, P.: Les principes d'équivalence et d'effectivité: encadrement ou désencadrement de l'autonomie procédurale des Etats membres? In: *Revue trimestrielle de droit européen*, 38 (1), január/marec 2002, s. 86.

45 — Citované vyššie v poznámke pod čiarou 31.

46 — Rozsudok z 24. októbra 1996, C-72/95, Zb. s. I-5403.

a Eco Swiss [47] nebráni uplatniť z úradnej moci prednosť práva Spoločenstva [48], ako to bolo pripomenuté v predchádzajúcich bodoch. [49]

68. A to bez ohľadu na to, že francúzske súdy nemôžu namietať *ex lege* proti odkladnému účinku vo svojom právnom poriadku, čo je hľadisko, ktorému sa budem venovať neskôr.

69. Okrem toho, na účely posilnenia zásady efektivity Súdny dvor ešte viac sťažil preukazovanie skutočnosti, že členský štát si splnil svoje povinnosti, hoci nedokázal získať späť finančnú pomoc vyhlásenú za protiprávnu a nezlučiteľnú so spoločným trhom.

70. Podľa ustálenej judikatúry prostriedkom obrany, na ktorý sa môže odvolať členský štát proti žalobe o nesplnenie povinnosti podanej podľa článku 88 ods. 2 ES, je nemožnosť riadneho výkonu rozhodnutia. [50]

71. Francúzske orgány však výslovne popierajú, že by sa dovolávali takéhoto dôvodu, a preto ju nie je potrebné skúmať, keďže do právomoci Súdneho dvora nepatrí predkladať také dôkazy z vlastnej iniciatívy.

72. Francúzska vláda chce tvrdením, že urobila všetko, čo bolo v jej moci, zaviesť do súdnej praxe Súdneho dvora iný dôvod obhajoby; ale keďže neuvádza jej základ, zdá sa, že ako odôvodnenie uvádza skôr osobitné vlastnosti vnútroštátneho právneho poriadku: prakticky teda spomínaný odkladný účinok vykonateľnosti platobných výmerov.

73. Pritom z hľadiska ustálenej judikatúry, ktorá nepripúšťa tento druh odôvodnenia [51], Súdny dvor zamietol myšlienku, že tým, že vrátenie pomoci nadobudlo formu retroaktívneho daňového bremena, je nezlučiteľné s ústavným právom členských štátov. [52]

47 — Rozsudok z 1. júna 1999, C-126/97, Zb. s. I-3055.

48 — Generálny advokát Darmon bol oveľa dôslednejší a presvedčivejší vo svojich návrhoch v súvislosti s vecou Verholen a i. (rozsudok z 11. júla 1991, C-87/90 až C-89/90, Zb. s. I-3757), bod 19, v ktorých na základe zásady prednosti práva Spoločenstva predpokladá nielen možnosť, ale i povinnosť vnútroštátneho súdu z úradnej moci vzniesť otázku existencie právneho predpisu Spoločenstva.

49 — Rozsudok zo 14. decembra 1995, Van Schijndel a Van Veen (C-430/93 a C-431/93, Zb. s. I-4705) pripustil „pasivitu" vnútroštátneho súdu v prípade preskúmania práva Spoločenstva z úradnej moci v rámci občianskoprávnych konaní, v ktorých platí dispozitívna zásada, pričom zmiernil rozsah zásady účinnosti; bez ohľadu na to je tento rozsudok na účely tejto žaloby irelevantný. Nie je ani potrebné preskúmať nedávny rozsudok zo 16. marca 2006, Kapferer (C-234/04, Zb. s. I-2585), lebo odkazoval na prípad vnútroštátneho súdu, ktorý namietal proti rozsudku, ktorý bol v rozpore s právom Spoločenstva, hoci už nadobudol právoplatnosť.

50 — Rozsudky z 23. februára 1995, Komisia/Taliansko, C-349/93, Zb. s. I-343, bod 12; zo 4. apríla 1995, Komisia/Taliansko, C-348/93, Zb. s. I-673, bod 16, a z 22. marca 2001, Komisia/Francúzsko, C-261/99, Zb. s. I-2537, bod 23.

51 — Rozsudok z 27. apríla 1988, Komisia/Taliansko, 225/86, Zb. s. 2271, bod 10.

52 — Rozsudok z 10. júna 1993, Komisia/Grécko, C-183/91, Zb. s. I-3131, bod 17.

Pokiaľ by sa Francúzsko domnievalo, že dočasná povaha opatrenia, ktoré má odkladný účinok, je dostatočná na preukázanie, že vrátanie je ešte možné, na odmietnutie tohto tvrdenia by stačilo spomenúť nahromadené omeškanie o viac ako päť rokov.

74. Stále na účely posilnenia účinnosti práva Spoločenstva, podľa judikatúry, členský štát, ktorý má v okamihu výkonu rozhodnutia Komisie v oblasti štátnej pomoci nepredvídané ťažkosti, musí tieto problémy tejto inštitúcii predložiť na posúdenie a navrhnúť vhodné zmeny. V takom prípade musí Komisia a členský štát na základe pravidla, ktoré členským štátom a inštitúciám Spoločenstva predpisuje vzájomné povinnosti lojálnej spolupráce, upraveného v článku 10 ES, v dobrej viere spolupracovať, aby prekonali ťažkosti, pričom musia prísne dodržiavať ustanovenia Zmluvy, najmä týkajúce sa štátnej pomoci. [53]

75. Zo spisu vyplýva, že Francúzska republika nesplnila takéto kritériá, pretože nevykonala žiadnu reformu sporného právneho predpisu.

76. Obdobne je potrebné zamietnuť tvrdenie týkajúce sa vynechania poslednej vety návrhu nariadenia č. 659/1999, ktorého účelom bolo preukázať, že opravné prostriedky podané podľa vnútroštátneho práva môžu mať odkladný účinok.

77. Uvedenie stanoviska vydaného Výborom regiónov, ktoré francúzska vláda zahrnula do vyjadrenia k žalobe, [54] potvrdzuje iba pozornosť, ktorú zákonodarca Spoločenstva venoval tomu, aby neprekročil právomoci členských štátov v oblasti konaní, ktorých cieľom je vrátenie štátnej pomoci. Táto vláda sa však mýli, keď z tohto správania zákonodarcu vyvodzuje, že odkladný účinok opatrenia sa považuje za zákonný za akýchkoľvek okolností, pretože podlieha zásadám práva Spoločenstva, ktorého uplatňovanie je nepochybné.

78. Skutočnosť, že v konečnom znení bola vynechaná posledná veta článku 14 ods. 3 návrhu nariadenia č. 659/1999, znamená, že sa zachoval *status quo*, pretože právo Únie ostalo nezmenené. V dôsledku toho ostávajú v platnosti kritériá ustanovené Súdnym dvorom v už citovanom rozsudku Zuckerfabrik na to, aby vnútroštátne súdy mohli nariaďovať odklad vnútroštátnych správnych

53 — Rozsudky z 2. februára 1989, Komisia/Nemecko, 94/87, Zb. s. 175, bod 9, a z 27. júna 2000, Komisia/Portugalsko, C-404/97, Zb. s. I-4897, bod 40.

54 — Poukazuje sa na stanovisko Výboru regiónov k návrhu nariadenia Rady (ES) ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy ES [*neoficiálny preklad*] a na dokument Medze konania na regionálnej a obecnej úrovni pri hospodárskej politike a pri kontrole štátnej pomoci zo strany Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] [CdR 284/98 v konečnom znení] (Ú. v. ES C 93, 1999, s. 64).

opatrení vydaných na účel vykonania právnych predpisov Spoločenstva. Je potrebné zdôrazniť, že tento rozsudok vyžadoval splnenie rovnakých podmienok, aké sú ustanovené pre návrhy na predbežné opatrenia na Súdnom dvore. [55]

79. Aby mohol vnútroštátny súd postupovať týmto spôsobom, musí zistiť, či sú splnené podmienky, ktoré ho oprávňujú nariadiť odklad. Pokiaľ francúzsky zákonodarca zachováva automatickú povahu sporného pravidla, predpokladá, že tieto podmienky sú splnené vo všetkých konaniach, na ktoré sa uplatňuje toto ustanovenie a v ktorých ide o účinnosť práva Spoločenstva, čo je v zjavnom rozpore s výnimočným charakterom, ktorý Zmluva priznáva predbežným opatreniam.

80. Okrem toho francúzsky zákonodarca zabraňuje vnútroštátnym súdom zisťovať, či aktu Spoločenstva nebude v dôsledku jeho okamžitého uplatňovania odňatý potrebný účinok, pričom ide o zisťovanie, ktoré sú vnútroštátne súdy povinné na základe uvedeného rozsudku [56] vykonávať, a sťažuje im posúdenie práva Spoločenstva z úradnej moci, najmä pokiaľ ide o to, že francúzsky právny poriadok neupravuje žiadnu možnosť neutralizovať dôsledky článku L 1617-5 všeobecného zákonníka o územnej samospráve. [57]

81. V dôsledku toho uplatňovanie tohto ustanovenia a najmä jeho vplyv na platobné výmery vydané na vykonanie výroku rozhodnutia 2002/14 spôsobujú nedodržanie zásady efektivity z dôvodu, že uvedený právny predpis upravuje neprimeranú preventívnu ochranu, keďže ustanovuje jej priznanie v automatickej forme a bráni vnútroštátnemu súdu vykonávať svoju právomoc v medziach stanovených rozsudkom Zuckerfabrik.

82. V stručnosti teda nie je možné vyhovieť tvrdeniu žalovanej vlády, podľa ktorého urobila všetko, čo bolo možné, aby splnila rozhodnutie 2002/14. Vzhľadom na to, čo bolo doposiaľ uvedené, je preto potrebné sa domnievať, že Francúzska republika si nesplnila svoje povinnosti tým, že vykonala tento akt Spoločenstva prostredníctvom konania, ktoré obmedzuje účinnosť práva Únie, s výsledkom, že štátna pomoc protiprávne poskytnutá Scott SA nebola vrátená.

55 — Bod 27 a nasl. rozsudku.

56 — Tamže, bod 31.

57 — Pokiaľ ide o výsledok, francúzska právna úprava je podobná belgickej právnej úprave, o ktorú sa opiera rozsudok zo 14. decembra 1995, Peterbroeck (C-312/93, Zb. s. I-4599), v ktorom Súdny dvor vyhlásil, že právo Spoločenstva bráni uplatňovaniu vnútroštátneho procesného právneho predpisu, ktorý zakazuje vnútroštátnemu súdu, aby z úradnej moci posúdil zlučiteľnosť opatrenia vnútroštátneho práva a ustanovenia práva Spoločenstva, pokiaľ sa naň jednotlivec neodvolá do určitej lehoty; keďže sa uplatňuje *ex lege*, článok L 1617-5 bráni tomu, aby francúzsky súd posúdil opatrenia, ktoré majú odkladný účinok na platobné výmery, a preto sa ani nemôže dovolávať práva Spoločenstva z úradnej moci.

3. Zásada ekvivalencie

83. Komisia namieta porušenie zásady ekvivalencie, keďže francúzske právo stanovuje, že podanie opravného prostriedku proti aktom vyvoláva odklad finančnej povinnosti iba vtedy, ak o tom rozhodne príslušný súd, [58] a na pohľadávky akejkoľvek povahy, vyplývajúce z konečného nepriaznivého rozhodnutia, sa vzťahuje vnútroštátny režim, ktorý je najvhodnejší na účel zabezpečenia okamžitého a účinného výkonu ustanovení nariadenia č. 659/1999.

84. Francúzska vláda odpovedá, že postup, ktorý uplatňujú dotknuté územné samosprávy, nerozlišuje medzi platobnými výmermi podľa ich pôvodu, či už platobnými výmermi Spoločenstva alebo vnútroštátnymi, a teda má neutrálnu povahu, ktorá nemá vplyv na zásadu ekvivalencie.

85. Podľa tejto všeobecnej zásady, ktorá postupne stratila svoju počiatočnú tvrdosť [59], sa pri neexistencii ustanovení Spoločenstva odkazuje na právny poriadok členských štátov, aby určil „procesné podmienky súdnych konaní s cieľom zabezpečiť ochranu práv jednotlivcov na základe právnych predpisov Spoločenstva, ktoré majú priamy účinok". [60]

86. Okrem toho Súdny dvor dodal, že do právomoci vnútroštátnych súdov členských štátov patrí zistiť, či procesné právne predpisy určené na zabezpečenie práv vyplývajúcich jednotlivcom z práva Spoločenstva sú v súlade so zásadou ekvivalencie. [61] Na tento účel musí vnútroštátny súd určiť kritériá na identifikovanie obdobnej žaloby založenej na vnútroštátnom práve a preukázanie, že jej použitie sa považuje za priaznivejšie oproti použitiu žalôb, založených na porušení práva Spoločenstva. [62]

87. Keďže teda vnútroštátny súd je jediný, kto má vedomosť o procesných podmienkach, ktoré mu umožňujú vykonať vyššie uvedené porovnanie, [63] nemôže prekvapiť skutočnosť, že dodržanie zásady ekvivalencie patrí vo veľkej miere do zodpovednosti vnútroštátnych súdov. V tejto veci však automatická povaha článku L 1617-5 všeobecného zákonníka o územnej samospráve ledva umožňuje, ako už bolo uvedené, aby mohol Tribunal administratif d'Orléans vykonávať svoje funkcie.

58 — Odkazuje sa na *Memento Fiscal 2004* Francis Lefebvre, Vydavateľstvo Francis Lefebvre, 8. vydanie, 2003, s. 1033, bod 7010 a nasl.

59 — SEVÓN, L.: El juez nacional como juez comunitario: el principio de autonomía procesal y sus límites, In: *Coloquio sobre la cooperación entre el Tribunal de Justicia y los órganos jurisdiccionales nacionales*, Európske spoločenstvo, Luxemburg, 2003, s. 62.

60 — Rozsudok Rewe, už citovaný, bod 5 tretí odsek.

61 — Rozsudok z 1. decembra 1998, Levez, C-326/96, Zb. s. I-7835, bod 39; pozri tiež rozsudok z 10. júla 1997, Palmisani, C-261/95, Zb. s. I-4025, bod 33.

62 — GIRERD, P.: c. d., s. 79; pozri tiež Kapteyn, P. J. G., verloren van Themaat, P.: *An Introduction to the Law of the European Communities: from Maastricht to Amsterdam*, Vydavateľstvo Kluwer, 3. vydanie, Londýn, 1998, s. 561.

63 — Rozsudok Levez, už citovaný, bod 43.

88. V prvom rade teda nepatrí do právomoci Súdneho dvora posudzovať ustanovenia francúzskeho práva, v druhom rade, v rozsudku Edis, ktorý sa tiež týka daňovej oblasti, ten istý Súdny dvor spresnil, že dodržiavanie zásady ekvivalencie predpokladá, že sporná podmienka sa použije bez rozdielu na žaloby založené na porušení práva Spoločenstva, ako aj na žaloby založené na nedodržaní vnútroštátneho práva, ak ide o rovnaký druh daní alebo poplatkov; naopak, táto zásada sa nemôže vykladať v tom zmysle, že ukladá členskému štátu, aby na všetky svoje konania týkajúce sa vrátenia daní alebo poplatkov vyberaných na základe porušenia práva Spoločenstva rozšíril svoju najpriaznivejšiu vnútroštátnu úpravu v oblasti vrátenia pomoci. [64]

89. Keďže sa teraz nenamieta skutočnosť, že sporné opatrenia podliehali rovnakému postupu, aký platí pre platobné výmery vydané na základe francúzskeho právneho predpisu, v tomto prípade pri výkone rozhodnutia 2002/14 nenastala diskriminácia. Bolo by to inak, keby si Komisia zvolila iný prostriedok, ktorým dosiahne splnenie požiadavky na vrátenie štátnej pomoci protiprávne poskytnutej Scott SA, ale tento problém presúva otázku do rámca účinnosti, a teda hľadiska, ktoré som už preskúmal.

90. Na základe vyššie uvedených úvah navrhujem, aby Súdny dvor konštatoval, že Francúzska republika si nesplnila povinnosti, pretože napriek tomu, že metóda použitá na vrátenie štátnej pomoci nebola v rozpore so zásadou ekvivalencie, automatický odkladný účinok vykonateľnosti vnútroštátnych platobných výmerov bráni okamžitému vráteniu tejto pomoci, ako to vyžaduje nariadenie č. 659/1999, pričom ohrozuje účinnosť práva Spoločenstva.

C — O prípadnom porušení povinnosti lojálnej spolupráce Francúzskou republikou [65]

91. Prísne povedané, keď sa vezme do úvahy nesplnenie povinnosti konštatované vo vzťahu k zásade efektivity, nie je už potrebné skúmať dôsledky správania Francúzskej republiky v čase pred začatím konania o tejto žalobe, preto majú úvahy uvedené v tejto časti týchto návrhov zhrňujúcu povahu a sú uvedené len ako doplnok.

92. Komisia vytýka Francúzsku, že jej poskytlo nesprávne informácie o vývoji vykonávania rozhodnutia 2002/14; konkrétne Komisia poukazuje na údaj uvedený v liste z 2. júla 2003, podľa ktorého „sudca prerušil

64 — Rozsudok z 15. septembra 1998, C-231/96, Zb. s. I-4951, bod 36.

65 — Prípustnosť tohto žalobného dôvodu je nesporná, lebo hoci bol namietaný v replike, čo vyvoláva pochybnosti, opiera sa o skutočnosť, o ktorej sa žalobkyňa dozvedela iba po začatí tohto konania na Súdnom dvore.

konanie do vydania rozhodnutia Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev o platnosti rozhodnutia Komisie".

93. Francúzska republika sa v tejto súvislosti nevyjadrila.

94. Hoci správne vykladaná povinnosť lojálnej spolupráce uvedená v článku 10 ES vyžaduje, aby členské štáty v dobrej viere spolupracovali s inštitúciami Spoločenstva, nezdá sa mi, že vyhlásenie o nesplnení povinnosti sa môže priamo opierať o akúkoľvek chybu, akokoľvek sa môže zdať neobratná.

95. Chyba uvedená v liste francúzskych orgánov mala nepochybne vplyv na podanie žaloby Komisie, ktorá vychádzala zo správania vnútroštátneho súdu. Bez toho, aby sa zmenšil význam natoľko poľutovaniahodnej nehody spôsobenej nedbanlivosťou, ktorá určite nezodpovedá správaniu, aké by sa malo očakávať od orgánov členských štátov, táto chyba neodňala návrhu Komisie význam, ani neovplyvnila ostatné tvrdenia v žalobe.

96. Preto by malo stačiť napomenutie francúzskych orgánov a požiadanie ich o zachovanie úrovne starostlivosti, s akou zvyčajne konajú. Nie náhodou Francúzsko ako jedna zo zakladajúcich krajín Spoločenstva vždy s nasadením a konštruktívnym duchom povzbudzovala európsku integráciu.

97. Obdobné riešenie sa uplatňuje na žalobný dôvod, ktorý uviedla Komisia vo vzťahu k prípadnému nesplneniu povinnosti Francúzskom vyplývajúcemu zo skutočnosti, že tento členský štát neodpovedal na viaceré listy, ktoré mu poslala.

98. Hoci je takéto správanie nezdvorilé a narúša dobré vzťahy medzi členskými štátmi a európskymi inštitúciami, nemožno takémuto správaniu pripísať právne dôsledky. Členské štáty si okrem toho môžu slobodne zvoliť najúčinnejšiu obrannú stratégiu na ochranu svojich záujmov.

99. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy sa domnievam, že nie je možné vyhovieť žalobnému dôvodu, podľa ktorého je vyššie uvedené správanie porušením povinnosti lojálnej spolupráce uvedenej v článku 10 ES.

D — *Záverečné poznámky*

100. Keby mi niekto povedal, že Samuel Beckett sa pri písaní svojej slávnej drámy Čakanie na Godota [66] inšpiroval prípadom vymáhania pomoci, pravdepodobne by som mu neveril, aj keď sa priznám, že keď som dospel k okamihu napísania záverečnej časti týchto návrhov, trpezlivosť a vytrvalosť, ktoré preukázala Komisia v snahe o vrátenie pomoci, mi pripomenuli toto veľké dielo absurdného divadla.

101. Po viac ako dvadsiatich rokoch od poskytnutia pomoci Scott SA a približne šesť rokov odo dňa, kedy malo dôjsť k vráteniu, iba približne 1 % dlžných čiastok bolo zaplatené a iróniou osudu spoločnosťou, ktorá ani na základe rozhodnutia 2002/14 tak nebola povinná urobiť!

102. Ako som už skôr pripomenul, pri narastajúcom počte prípadov v oblasti vymáhania pomoci, ktoré prebiehajú pred Súdnym dvorom, sa môžem ťažko stotožňovať s optimizmom, ktorý preukazuje časť právnej vedy, ktorá verí, že nebezpečenstvo nesprávneho a nerovnakého uplatňovania právnych predpisov týkajúcich sa vymáhania štátnej pomoci je zažehnané vďaka postupnému vymedzeniu zásady procesnej autonómnosti členských štátov realizovanej prostredníctvom žalôb o nesplnenie povinnosti, o neplatnosť a návrhov na začatie prejudiciálneho konania. [67]

103. Bez minimálneho zámeru kritizovať prácu Súdneho dvora v tejto oblasti, ktorý sa tomu okrem iného venuje s pomocou skromných nástrojov ponúknutých Zmluvou, ktorá neupravuje žiadne vykonávacie konanie, ak sa má povzbudiť hlboká reflexia o príčinách, z ktorých vychádza tento fenomén, treba pripustiť smutnú skutočnosť a slabé dosiahnuté výsledky.

104. Predovšetkým je potrebné uviesť nejednoznačné postavenie krajín Európskej únie, ktoré neprestávajú prideľovať pomoc, pravdepodobne s chvályhodnými zámermi, ale porušujúc právo Spoločenstva. Keď potom nastane okamih vyžadovania spolupráce členských štátov potrebnej na vymáhanie protiprávne poskytnutých súm, používajú sa tie najbanálnejšie tvrdenia na odôvodnenie vyjadrenia k žalobe v rámci konania o nesplnení povinnosti, ku ktorej je Komisia nútená pristúpiť po konštatovaní opakovanej neúčinnosti iných postupov, ak teda Komisia dostane odpoveď a nestane sa to, čo nastalo v tomto prípade a v prípade

66 — BECKETT, S.: *Čakanie na Godota.* Preklad Elena Flašková, Drewo a srd, 2002.

67 — LENAERTS, K.: L'articulation entre ordres juridiques à l'œuvre: le régime de récupération des aides d'État versées en violation du droit communautaire. In: *Problèmes d'interprétation: à la mémoire de Constantinos N. Kakouris*, Vydavateľstvo Bruylant, Brusel, 2004, s. 282.

plukovníka, ktorý nemal nikoho, kto by mu napísal. [68]

105. V druhom rade by mala Komisia podávať účinnejšie žiadosti o vymáhanie v tejto oblasti, pretože je pravda, že má širokú mieru voľnej úvahy, ale je tiež pravda, že nemá najvhodnejšie nástroje na potlačenie správania, ktoré bráni vymáhaniu štátnej pomoci; k tomu prispieva aj skutočnosť, že správanie Komisie kolísalo medzi príliš pružným postojom v niektorých prípadoch a utopistickým a neústupným postojom v iných, na základe čoho bola táto inštitúcia obvinená zo zachovávania „fasády prísnosti" [69].

106. Nezriedka je poslednou možnosťou Komisie návrh, aby Súdny dvor konštatoval nesplnenie povinnosti vzdorujúcim členským štátom. Doposiaľ dosiahnuté slabé výsledky ma však vedú k vyjadreniu dvoch úvah.

107. Na jednej strane, rozsudky vydané v konaniach na základe žalôb podaných podľa článku 226 ES alebo článku 88 ods. 2 druhého pododseku ES, ako tomu bolo v tomto prípade, nemôžu nahradiť neexistenciu vykonateľných titulov na úrovni Spoločenstva, a preto sa ich účinok značne znižuje. Požiadavka, aby boli tieto rozhodnutia základom budúceho uloženia sankcie v zmysle článku 228 ES, znie takmer detinsky, pretože to vyhovuje tým, ktorí sa iba snažia, aby uplynul čas bez toho, aby vrátili pomoc. V tejto situácii by bolo vhodné skúsiť použiť selektívnejší výber žalôb o nesplnenie povinnosti, pri ktorých sa posúdi, aké prípady môžu skutočne poslúžiť ako príklad a aké naopak poukazujú na slabú spoluprácu členských štátov. Komisia veľmi dobre pozná kritériá na identifikovanie najnaliehavejších prípadov.

108. Na druhej strane, rozsah možností diskusie o týchto otázkach je príliš rozsiahly a dokonca neprimeraný v porovnaní s dosiahnutými slabými výsledkami vymáhania: nič nebráni tomu, aby bolo rozhodnutie o vymáhaní pomoci napadnuté na Súde prvého stupňa a následne odvolaním proti jeho rozsudku na Súdnom dvore; aj opatrenia, ktorými sa vykonáva akt Spoločenstva, prijaté na vnútroštátnej úrovni, môžu byť napadnuté, a to so všetkými nevýhodami, ktoré z toho často vyplývajú, ako to preukázal tento prípad; je tiež možné, aby vnútroštátny súd položil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku, ktorej predmetom je platnosť rozhodnutia Spoločenstva, z ktorého vychádza vnútroštátne správne

68 — V poviedke *Plukovníkovi nemá kto písať* (Preklad Vladimír Oleriny, Ikar 2001) Gabriel García Márquez rozpráva iný prípad absurdného a tragického čakania, prípad plukovníka, ktorý každý týždeň počas desiatich rokov schádza k rieke a hľadá čln, ktorý prináša poštu a ktorý možno prinesie aj toľko očakávaný list pochádzajúci z hlavného mesta, v ktorom je napísané, že mu bude priznaný dôchodok za to, že sa zúčastnil na revolúciách, ktoré otriasli krajinou, v ktorej sa odohráva príbeh. Plukovník, ktorý nemá žiadne zamestnanie, ani nevykonáva hospodársku činnosť, ale dôveruje iba skutočnosti, že dôchodok mu umožní žiť lepšie, upadá do stále väčšej biedy. Nakoniec, keď už je manželka nútená variť kamene, aby si susedia nemysleli, že jej s manželom chýbajú potraviny, list s dobrou správou stále ešte neprišiel.

69 — KARPENSCHIF, M.: La récupération des aides nationales versées en violation du droit communautaire à l'aune du règlement n° 659/1999: du mythe à la réalité?. In: *Revue trimestrielle de droit européen*, 37 (3), júl/september 2001, s. 551 a nasl., najmä s. 563.

opatrenie alebo zlučiteľnosť ustanovení na vykonanie tohto rozhodnutia. Okrem toho, Komisia bez váhania pristupuje ku konaniu o nesplnenie povinnosti, keď sa postup vymáhania javí ako bezvýsledný.

109. Tento súbor opatrení sa ťahá roky a nedokáže prekonať zaryté meškanie, ktoré sa v týchto situáciách vytvára, pretože existuje málo príkladov členských štátov, ktoré majú vhodnú štruktúru na vymáhanie pomoci a politiku potláčania takejto štátnej pomoci, ktoré sa čo i len približujú štruktúram a politikám Spoločenstva.

110. Napokon nemožno zabudnúť na potrebu obnoviť hospodársku súťaž obnovením rovnováhy na trhu, aká existovala v čase pred poskytnutím pomoci. Uplatniť v tomto prípade *ultima ratio* právnej úpravy týkajúcej sa štátnej pomoci [70] hraničí so sarkazmom, lebo narušenie trhu sa uskutočnilo takmer pred dvadsiatimi rokmi; podniky, ktoré žiadali o nápravu stavu *quo ante*, už pravdepodobne zanikli alebo sa snažili získať obdobné výhody. Je zrejmé, že idealistické ciele sa zle kombinujú s konkrétnymi požiadavkami v tejto oblasti.

111. Na záver je vzhľadom na smerovanie, ktorým sa uberali udalosti v tejto oblasti práva Spoločenstva, nevyhnutné väčšie zosúladenie mechanizmov sledujúcich dosiahnutie cieľov určených nariadením č. 659/1999 [71], aby sa zabránilo nekonečnému množstvu neúčinných, a teda zbytočných žalôb.

VI — O trovách

112. Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Francúzsku republiku na náhradu trov konania a Francúzska republika nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

70 — Je zrejmé, že nekritizujem ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej je vrátenie pomoci logickým dôsledkom vyhlásenia jej protiprávnosti (pozri okrem iného rozsudok z 21. marca 1991, Taliansko/Komisia, C-305/89, Zb. s. I-1603, bod 41); napriek tomu vynucovanie tejto koncepcie až natoľko, že vymáhanie pomoci slúži na neutralizovanie škody spôsobenej na trhu, ako sa uvádza v odôvodnení č. 13 nariadenia č. 659/1999, sa mení na niečo zdanlivé, umelé, iba na ilúziu.

71 — V tomto smere najmä pozri KARPENSCHIF, M.: c. d., s. 590 a nasl.; k perspektíve väčšieho zosúlaďovania vnútroštátnych procesných právnych predpisov okrem toho pozri PELEKI-VELLIOS, C.: Le principe de l'autonomie procédurale à la lumière de la jurisprudence Peterbroeck et Van Schijndel. In: *Actualités du droit*, 1998, s. 68 a nasl. (najmä s. 92).

VII — Návrh

113. Na základe vyššie uvedených úvah navrhujem, aby Súdny dvor:

1. určil, že Francúzska republika si tým, že v stanovenej lehote nevykonala rozhodnutie 2002/14/ES z 12. júla 2000 týkajúce sa štátnej pomoci udelenej Francúzskom v prospech Scott Paper SA/Kimberly-Clark [*neoficiálny preklad*] s cieľom vrátenia pomoci, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 249 štvrtého odseku ES, ako aj z článkov 2 a 3 uvedeného rozhodnutia;

2. zaviazal Francúzsku republiku na náhradu trov konania.